

תְּקוּמַת יִשְׂרָאֵל — עַיִן הַרְמַת קֶרֶן הַתּוֹרָה

תְּקוּמַת יִשְׂרָאֵל לֹא תִּתְּכֵן רַק עַל יְדֵי הַרְמַת קֶרֶן הַתּוֹרָה, שִׁידְעוּ וַיִּבְיֵנו לַתַּת קְדִימָה לַתּוֹרָה, וַיֵּד דַּתּוֹרָה תִּהְיֶה תָּמִיד עַל הָעֲלִיוֹנָה, וְכֹל יְסוּדָה שֶׁל הַגְּלוּת הוּא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בִּרְכוּ בַּתּוֹרָה תַּחֲלָה (עַיִן בַּ"מ פֹּה, ב) שֶׁלֹּא נִתְּנוּ דִין קְדִימָה לַתּוֹרָה.

גַּם בַּעַת שֶׁנִּקְרְעָה מַלְכוּת יִשְׂרָאֵל לִשְׁתֵּים, נֹאמַר לִרְבַּעַם מִפִּי ד' עַל יְדֵי אַחִיָּה הַשִּׁילּוֹנִי, «וְהִיָּה אִם תִּשְׁמַע אֶת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶךְ וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכֵי וְעִשִׂיתָ הַיָּשָׁר בְּעֵינַי, לְשִׁמּוֹר חֻקוֹתַי וּמִצְוֹתַי כְּאֲשֶׁר עָשָׂה דָוִד עַבְדִּי, וְהִיִּיתִי עִמָּךְ וּבְנִיתִי לְךָ בֵּית נֶאֱמָן כְּאֲשֶׁר בְּנִיתִי לְדָוִד וְנִתְּתִי לְךָ אֶת יִשְׂרָאֵל» (מַלְכִּים א' י"א ל"ח), וְהִיָּה הַמְּכוּוֹן בֹּזֵה שֶׁהַרְמַת עֶרְכָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁקֹּלָה כְּעֶרֶךְ הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכֹאשֶׁר עִוּוֹת יִרְבַּעַם, תִּפְסוּ הַקֶּבֶ"ה בְּבִגְדוֹ וְאָמַר לוֹ, חֲזוּר בְּךָ וְאֲנִי וְאַתָּה וּבֶן יִשִׁי נְטִייל בְּגֵן עֵדֶן (סְנֵהֲדָרִין קב, א), וְהִיָּנוּ שֶׁמַּעֲשֶׂה יִרְבַּעַם שֶׁהֵם בַּעַד הַרְמַת קֶרֶן יִשְׂרָאֵל וּמַעֲשֶׂה דָוִד שֶׁהֵם בַּעַד הַרְמַת קֶרֶן הַתּוֹרָה — «שָׁכַל הַמְּלָכִים יוֹשְׁבִים אֲגוּדוֹת בְּכַבּוּדָם וְאֲנִי יְדֵי מְלוֹכְלוֹת בְּדָם בְּשִׁפְיָר וּבִשְׁלִיא» (בְּרִכּוֹ ד, א) — שֶׁקֹּלִים וְצַמּוּדִים יַחַד, וְרַק כְּאֲשֶׁר שָׁאֵל יִרְבַּעַם «מִי בְּרֹאשׁ», הִיָּנוּ מָה הוּא הַדָּבָר הַיּוֹתֵר עֶקְרִי הַתּוֹרָה אוֹ יִשְׂרָאֵל, עֲנָה לוֹ הַקֶּבֶ"ה «בֶּן יִשִׁי בְּרֹאשׁ», וִירְבַּעַם שֶׁסָּרַב לְשִׁמּוֹעַ לְכַרְךָ בַּתּוֹרָה תַּחֲלָה, וְהִסִּיב אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי ד', יִבְשֶׂה יְדוֹ, שֶׁגַּם הִיד שֶׁרַצְתָּה לְפַעוּל בַּעַד יִשְׂרָאֵל לֹא יִכְלֶה לְפַעוּל מֵאוּמָה, כִּי אֵין תְּקוּהָ לְיִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל יְדֵי שְׁתֵּי הַיְדוּת, «מִקְדֵּשׁ ד' כּוֹנֵנוּ יְדִיד», וְדוֹקָא כְּשִׁיד הַתּוֹרָה הִיא עַל הָעֲלִיוֹנָה.

וְעַתָּה כְּאֲשֶׁר אֲנִי עוֹמְדִים עַל סֶף הַגְּאוּלָּה וְאֲנִי רוֹאִים עֵין בַּעֲיֵן אֶת רֹב הַצְּרוֹת הַתְּכוּפּוֹת הַבְּאוֹת עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם, וְעַד שֶׁנִּשְׁכַּחַת צָרָה אַחַת שְׁנִיָּה מִמְהֵרַת לְבֹא, עֲלִינוּ לְעַמּוּד עַל הַמְּשֻׁמֵר לְתַקֵּן אֶת הַיְסוּד שֶׁגַּרְם לְכָל זֶה וְהוֹלִיךְ אֹתָנוּ לְכָל כְּבִלֵי

עול הגלות, לשוב אל התורה ולהבין ולדעת שמבלעדה אין לנו שום תקומה ותקוה. ולזאת אנו מתחננים לפני הקב"ה, "שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך", היינו שהאמת, זו התורה, שהושלכה לארץ, והחשך יכסה את הארץ, תצמח מן הארץ, "אמת מארץ תצמח", וסתם ארץ היא ארץ ישראל, שבארץ ישראל תצמח האמת הזאת ותתעלה כגון אלהים בעדן, לקים מה שנאמר "והאמת והשלום אהבו", (זכריה ח' י"ט) ואמת שזו התורה אקדמיה לשלום שהוא ענין הרמת קרן ישראל ואחדותם.

"ויקרא לו אל אלהי ישראל — מלמד שקראו הקב"ה ליעקב אל (מגילה י"ח א'). ולא ליעקב לבדו, כי אם גם לכל זרעו עד עולם. וכשם שמקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים (תענית ה' ב'), כך מקיש זרעו לו. והיינו שעם ישראל הוא שמו של הקב"ה, וכמו שאין ליחס ח"ו נפילה כלפי מעלה, כך אי אפשר שתהיה נפילה נצחית ח"ו לישראל עם קדושו, שאפילו אם לא יהיו ישראל ראויים מצד מעשיהם, בכל זאת יגאלו מצד שהם שמו של הקב"ה, וזהו "ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה", כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ד' אור לי" (מיכה ז' ח').

ולכן נקרא משיח בשמו של הקב"ה, "וזה שמו אשר יקראו ד' צדקנו" (עיי' ב"ב ע"ה ב'), כדי שלא תהיה נפילה נצחית למלכות בית דוד וסוף סוף יקים לנו את סוכת דוד הנופלת. וקימת מלכות בית דוד תהיה על ידי שיתעלה ויכלל אורו של משיח באורו של משה, הוא אור התורה, ויהיו לאחד, ושוב לא תהיה לה שום נפילה, שכן דברי תורה אינם מקבלים טומאה (ברכות כ"ב א') ואז יקוים "שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך" (תהלים מ"ג), "מוליך לימין משה זרוע תפארתו" (ישעיה ס"ג י"ב).

המשא והמתן בהלכה בהעמקה על פי הסדר הרצוי מבסס את הגאולה, ומישר את הרגלים שלא יהיו יורדות דרכי-מות, ויעמדו

במישור לברך את ד' במקלות ישראל. על ידי העסק הישר בהלכות עבודה זרה, כשוף וכל אבזרייהו, מבררים את כל נצוצי הקדושה שחמסה הסט"א ומעלים את העולם כלו לקדושת יחוד מלכותו מלכות כל עולמים.

ומאשרים המה תלמידי החכמים העוסקים בלמודים אלו כי הם המקרבים את הגאולה ומתקנים את העולם במלכות שדי.

יסודה של הגלות הוא הפרוד של הארץ מן השמים, פרוד השכינה של מטה מהשכינה של מעלה. אולם מי שעוסק בתורה לשמה שבזה הוא עושה שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה ובונה אותה מחדש (עיין סנהדרין צ"ט ב), הרי הוא סולל דרך מן השמים לארץ ומן הארץ לשמים, ובוזה הוא מקרב את הגאולה. (עיין סנהדרין שם).